

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Marek Mesz
Název diplomové práce: Lexikologický pohled na jazyk sportovních komentářů /
Lexicological view of the Language of Sport Commentaries
Vedoucí diplomové práce: Mgr. Leona Rohrauer
Oponent diplomové práce: PhDr. Vladislav Smolka, PhD.

- I. Cíl práce a jeho naplnění:
- ~~1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem~~
 - ~~2. Cíl práce byl naplněn s drobnými nedostatky~~
 - ~~3. Cíl práce byl adekvátní, ale jen částečně naplněný~~
 - ~~4. Stanovený cíl nebyl naplněn~~
- II. Struktura práce:
1. Logická, jasná a přehledná
 2. Přiměřená
 3. Uspokojivá
 4. Nevhodná
- III. Práce s literaturou:
- ~~1. Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu, přesná práce s citacemi, kritická analýza zdrojů~~
 2. Velmi dobrá práce s adekvátními prameny v patřičném rozsahu
 3. Průměrná práce s literaturou
 - ~~4. Slabá, chybná nebo nedostačující~~
- IV. Prezentace a interpretace dat:
- ~~1. Systematická, logická prezentace, originální a důsledná interpretace~~
 2. Velmi dobrá prezentace dat, úspěšný pokus o jejich interpretaci
 3. Uspokojivá prezentace i interpretace dat
 - ~~4. Neodpovídající prezentace, nedostatečná analýza výsledků~~
- V. Formální stránka:
1. Odpovídá všem stanoveným požadavkům
 2. Obsahuje drobné formální chyby
 3. Nesplňuje některé zásadní požadavky
 4. Nesplňuje většinu stanovených požadavků
- VI. Jazyková úroveň práce:
1. Výborná

2. Velmi dobrá
3. Dobrá
4. Podprůměrná

- VII. Náročnost zpracování tématu:
1. Velmi vysoká
 2. Vysoká
 3. Střední
 4. Nízká

- VIII. Přínosy práce:
1. Originální zpracování a názory, předkládá nová zjištění
 2. Práce je v daném oboru přínosná, ale neobsahuje originální a nová zjištění
 3. Průměrné, omezené využití výsledků práce
 4. Nedostatečné, práce nemá jasný přínos pro obor

Vyjádření vedoucího diplomové práce/oponenta diplomové práce*:

Předkládaná diplomová práce se věnuje zajímavému tématu z oblasti lexikologie, viz. sportovní terminologii z hlediska výskytu polysémie a homonymie. Výchozí tezí práce je předpoklad, že vznik sportovních termínů bude především motivován polysémií, tedy podobností mezi sportovním označením a stejným/podobným označením v obecném jazyce, jako to sledujeme např. u výrazů koš (v basketbalu) a koš (obecně), kde je podobnost tvarem i funkcí zcela zřetelná. Na takové výrazy se díváme jako na jeden lexém, který má více významů, tedy jako na projev polysémie. Homonyma jsou naopak poměrně vzácná a jsou výsledkem jazykové náhody, tj. nepředvídatelného jazykového vývoje. Spojitost mezi homonymy není žádná, kromě společně sdílené formy. Pokud spojitost mezi dvěma homonymy kdysi existovala, je z hlediska synchronního popisu jazyka již zastřena. Předpokládáme tedy, že se tyto tendence obecně platné v jazyce projeví i ve sportovní terminologii. Práce Marka Mesze má i didaktický rozměr: součástí práce je i terminologický slovníček výrazů běžným uživatelům jazyka neznámých, který má jak anglicko-českou, tak i česko-anglickou část.

Teoretická část práce se poměrně ze široka zabývá tematikou homonymie a polysémie – umísťuje tyto jevy do širokého kontextu lingvistického. V úvodu se diplomant věnuje charakteristice stylu sportovní žurnalistiky, v kapitole 1.3 Characteristic Features však popisuje spíše rysy novinářského stylu obecného a i citát na str. 14 z Crystala a Davieho je vzhledem ke stylu sportovního novinářství irelevantní. Chybí systematický popis daného stylu. Tyto aspekty úvodní kapitoly o sportovním novinářství již byly práci vytýkány (práce je předkládána podruhé). Dále se teoretická část práce věnuje vytyčení významu v lexikologii, v obecné definici sémantiky na str. 16 chybí odkaz na sémantiku lexikální, jež je hlavní oblastí výzkumu této diplomové práce. Naopak velmi užitečné je pojednání o typech polysémie (zahrnující metaforu a metonymii), kapitola zabývající se typy sémantických změn a kapitola, jež vytyčuje rozdíly mezi polysémií a homonymií na základě jasně definovaných kritérií opírajících se o lingvistickou analýzu. Jsou to kapitoly, na jejichž základě je pak prováděn výzkum, o který se opírá praktická část práce.

Praktická část práce se na první pohled jeví o dost kratší než část teoretická, avšak práce je doplněna poměrně rozsáhlým slovníkem sportovní terminologie, a tak jsou obě části práce fakticky vyvážené. Výzkum je založen na jazykovém zkoumání 200 dokladů ze sportovní

terminologie z následujících sportovních odvětví: basketbal (88 dokladů), americký fotbal (32 dokladů), lední hokej (32 dokladů), tenis (31 dokladů) a fotbal (17 dokladů). Zdroje, ze kterých byly doklady získány, nejsou většinou přesně uváděny a nelze je ověřit, diplomant při sběru nezaznamenával data přístupů do internetových databází či vysílací časy pořadů, ze kterých doklady čerpal. Diplomant však termíny dodatečně dohledal a uvádí databáze, kde lze informaci o daném sportovním termínu získat. Sběr dokladů probíhal namátkou, což ztížilo kvantitativní část výzkumu: frekvence výskytů jednotlivých typů polysémie či homonymie, např., nemohla být vypočítána. Výzkum je tedy především kvalitativní. V celé své míře je uváděn v příloze (Appendix Part I), kde jsou prezentovány jednotlivé doklady, které jsou doplněny o lexikologickou analýzu zaměřující se na polysémantický vztah mezi termínem sportovním a jeho protějškem v obecném jazyce, případně na vztah homonymický. Výše zmíněné komentáře k dokladům jsou důkladné, založené na lingvisticky opodstatněné analýze, jež dobře postihuje spojitost mezi danými dvěma významy. Příloha je přehledně zorganizována, totéž platí o slovníku sportovní terminologie (Appendix Part II).

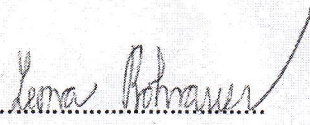
Jazyk práce: práce je psána v anglickém jazyce, ve kterém se vyskytují drobné neobratnosti či překlepy, viz. namátkou str. 14 „different for“ místo správného „different from“, str. 20 „sings“ místo správného „signs“, str. 41 a seznam bibliografie: druhým autorem knihy „Metaphors We Live By“ je Mark Johnson ne Johnsen, str. 90 „...an object that obtruct“ místo správného „an object that obstructs“. Odkaz na „Tennis online vocabulary“ např. na str. 85, je zcela zavádějící, je třeba uvést adresu v plném znění, navíc diplomant má asi na mysli „Tennis Online Dictionary“, jinak by bylo daný zdroj třeba parafrázovat jako „Tennis Vocabulary Online“. Dochází zde k záměně slov „dictionary“ a „vocabulary“. Neobratnost formulování lze vyzorovat např. ve větě „In short way it can be said that autoholonymy is noticing a basic meaning of word in a large part sense“ na str. 41.

Práce splňuje/nespĺňuje* základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji/nedoporučuji* k ústní obhajobě.

Navrhovaná známka: výborně - velmi dobře – dobře - nedostatečně*

Otázky k obhajobě:

1. V teoretické části citujete pasáže, kde se poměrně často vyskytuje slovo „sense“. V lexikální sémantice má tento termín velmi specifický význam, prosím, definujte jej a vyhraňte jej vůči jeho protějšku „reference“.
2. Které výrazy sportovní terminologie byly pro Vás novým poznatkem?

Podpis vedoucího diplomové práce/opponenta diplomové práce*: 

Datum: 20.01. 2015